

Jaroslav Bašta

V historii platí jedna poučka týkající se revolucí: o tom, zda byla revoluce úspěšná, rozhoduje teprve úspěch či neúspěch režimu, který převrat vynesl k moci. Zda z hlediska politického a ekonomického jde o pokrok oproti předchozímu stavu nebo naopak o změnu k horšímu. Je takovým obecným zvykem používat pro neúspěšné převraty označení puč.

Tento název je na místě, pokud po změně vlády nedošlo k výměně politických elit. V tomto ohledu představuje Ukrajina v rámci postsovětského prostoru současně unikát i odstrašující příklad. Ve skutečnosti tam k výměně elit po rozpadu Sovětského svazu nikdy nedošlo. Jen do poloviny devadesátých let komunistickou nomenklaturu vystřídali její komsomolští odchovanci. Ke smůle této druhé nejrozlehlejší evropské země navíc byli všichni z jednoho hnízda – z krajského výboru Komsomolu v Dněpropetrovsku. Tajemníky tam byli Viktor Juščenko, Viktor Janukovič, Julia Tymošenko a mnozí další. Sešikoval je jejich bývalý stranický šéf – Pavel Lazarenko, který se nejprve stal ukrajinským premiérem a pak vězněm v USA. Julie Tymošenková poté přejmenovala Blok Pavla Lazarenka na Blok Julie Tymošenkové a vydala se v jeho stopách. Jen to vězení nebylo americké, ale ukrajinské.

Důsledky tohoto vývoje jsou tragické. Sovětský styl vládnutí na všech úrovních přežívá na Ukrajině dodnes, hrubý domácí produkt na obyvatele od roku 1991 neustále klesá a s tím i životní úroveň obyvatel. Když už měl ukrajinský stát nakročeno k ekonomickému kolapsu, část oligarchů uviděla východisko ve vyvolání občanské války. Zachovali se docela logicky – lupiči také s oblibou zapalují domy, aby zkomplikovali vyšetřování. Svou roli samozřejmě sehrál útok Janukovyčova klanu na majetky ostatních majitelů Ukrajiny. Ti potom za pomoci nájemných demonstrantů (jak se dnes ukazuje, mnozí z nich měli kriminální minulost) zorganizovali velmi násilný puč, který nazvali revolucí na Majdanu.

Pavel Letko

Co se stalo před dvěma lety v ukrajinské Oděse? 2. května 2014 tam bylo zavražděno 48 lidí. Z toho šest v ulicích města a dalších 42 po zapálení Domu odborů, v němž hledalo útočiště před zdivočelým davem kolem 350 lidí. Z toho podle oficiální zprávy pádem z výšky zemřelo 8, otravou oxidem uhelnatým 9, intoxikací neznámými plyny a parami 14, kombinací popálení a intoxikace 11 lidí.

Zraněných bylo několik set. Ne všichni vyhledali lékařské ošetření a ne všichni měli zájem o statut obětí. Proč? Ukrajina i Oděsa je stále nebezpečné místo k životu. Někteří se báli msty, vydírání a vyhrožování. Právem.

Podle vlády v Kyjevě vyprovokoval incident útočící proruský »dav«. Kyjevská verze tvrdí, že proruští příznivci Antimajdanu, vyzbrojení samopaly, brokovnicemi a dalšími střelnými zbraněmi napadli mírumilovný dav fanoušků fotbalového klubu Metalist z Charkova demonstrujících před fotbalovým utkáním za jednotu Ukrajiny a odkaz Majdanu. Tito vlastenci z řad fotbalových fanoušků se však střelných zbraní nezalekli, ale naopak kameny proruské sabotéry zahnali na útěk. Ti si při útěku stačili sami zapálit stanový tábor aktivistů Antimajdanu a poté, co se ukryli v Domě odborů, si zapálili i ten dům, v němž se zabarikádovávali. A to hned na několika místech najednou, nejvíce si však sami podpálili hlavní únikovou cestu - hlavní schodiště. Jde tedy o nehodu, při níž viník zemřel.

Hasičům by za normálních okolností trval příjezd 5 minut. Tento den to však trvalo od prokazatelného nahlášení požáru minut 40. Hasiči dorazili, teprve když začali Rusové skákat z oken, a poté oheň rychle uhasili. Skuteční vlastenci jim v tom bránili, protože se domnívali, že pro klid a pořádek bude nejlépe všechny Rusy upálit. Přes tuto vlasteneckou snahu fotbalových fanoušků a Pravého sektoru zvlášť, bylo zachráněno před uhořením zhruba 320 lidí.

A policisté? Ti nakonec také dorazili... a zatkli několik desítek z těch, kteří tak tak unikli smrti v plamenech a vyšli z Domu odborů živí. Dost možná, že jim ovšem tímto zatčením zachránili před lynčujícím davem život. Možná vás napadne otázka: „A zatkli také některé z fanoušků Ukrajiny a fotbalu zvlášť?“ Nikoliv..., až na jednoho. Proč také? Jsou to opravdoví hrdinové, a tak není divu, že někteří na svých internetových stránkách slavili tento den jako „velké vítězství spravedlivě rozhněvaných Ukrajinců nad ruskými sabotéry, opilci a narkomany.“ Dodejme, že nejmladší oběti bylo 17 a nejstarší 70 let. Tolik ve stručnosti tragikomická prokyjevská verze.